

Elu Gaztañaga Martinez

*Ordizia,
Gipuzkoa
(1916-2014)*

Aurkibidea

Biografia

Ordiziako Santa Maria kalean jaio zen, aita bertakoa zuen. Karitateko mojetan ikasi zuen zazpi urte zituenetik hamalau zituen arte. Gaztetan politika kontuetan aktiboki hartu zuen parte eta dantza ere egiten zuen. Etxekoandrea izan zen eta mertzerian egin zuen lan bere ahizparekin batera.

Zintak

ORD-007

• **Proiektua:** Ordiziako euskara

- **Elkarrizketatzailea(k)**: Etxabe, Karmele - Garmendia, Larraitz
- **Data**: 2003-08-28
- **Iraupena**: 22 min
- **Euskarria**: Mini Disc
- **Kodifikatzailea**: Otegi, Aitziber
- **Emalea**: Ordiziako Udala

ORD-042

- **Proiektua**: Ordiziako ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Pildain Larrañaga, Itziar
- **Data**: 2011-10-26
- **Iraupena**: 86 min
- **Euskarria**: Bideo digitala
- **Kodifikatzailea**: Elexpuru, Juan Martin

Pasarteak

1. Zinema eta batzokia

- **Erref**: ORD-007/002
- **Iraupena**: 0:03:52. **Hasi**: 00:00:24. **Bukatu**: 00:04:16

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Zinema

Laburpena:

Ordiziako zinemaren kokalekua azaltzen du. Meza nagusitik joaten ziren zinera. Santa Ana eskolan ere egon zen zinema. Gerra aurretik batzokia zegoen Ordizian eta pasadizo bat kontatzen du.

2. Ordiziako antzerki-taldeak

- **Erref**: ORD-007/005
- **Iraupena**: 0:02:04. **Hasi**: 00:06:55. **Bukatu**: 00:08:59

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Zinema

Laburpena:

<p>Ordiziako antzerki-talde ezberdinak izendatzen ditu; Elu batzokiko taldean zegoen. Entsaiaitzeko lokala zuten.</p>

3. Danborrada eta erregenetako kabalgata

- **Erref**: ORD-007/009
- **Iraupena**: 0:02:13. **Hasi**: 00:13:04. **Bukatu**: 00:15:17

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak

Laburpena:

Festetako danborrada eta erregenetako kabalgata aipatzen ditu. Desfile eta ospakizunetako arropa izarekin egiten zuten.

4. Karrozetako materiala nundik lortzen zuten

- **Erref:** ORD-007/013
- **Iraupena:** 0:01:07. **Hasi:** 00:19:20. **Bukatu:** 00:20:27

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak

Laburpena:

Karrozei argia jartzeko, gazteek trenari kentzen zioten eta gainontzeko materiala CAF lantegiko langile zirenek handik hartzen zuten.

5. "A la txirinba" jolasean

- **Erref:** ORD-042/002
- **Iraupena:** 0:02:02. **Hasi:** 00:03:08. **Bukatu:** 00:05:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:

Orduko kale-giroa oso jatorra ei zen. Konfiantza handia zegoen elkarrekin. Kaniketan, tortoloska, txirrinbolaka ibiltzen ziren. Oso ondo pasatzen zuten. "A la txirinba" ere jokatzten zuten. Esaten duenarengatik, beste leku batzuetan "txirikilan" esaten zaion jokoa da.

6. Zaldibiarrek dirudunak eta jakintsuak, tolosarrak klasistak

- **Erref:** ORD-042/006
- **Iraupena:** 0:03:18. **Hasi:** 00:13:00. **Bukatu:** 00:16:18
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Inguruko herriak eta auzoak

Laburpena:

<p>Ordizia txikia zen, baina oso jatorra. Zaldibiarrek Beasainera joaten ziren Ordiziara beharrean. Zaldibiarrek oso jende jakintsua, dotorea eta diruduna izan omen dira. Ordizia oso berdina zen, ez zegoen diferentzia handirik. Tolosara ez omen ziren joaten. Hara oso ondo jantzita joan beharra zegoen. Klasistak omen ziren. Pilota partidak ikustera joaten ziren hala ere.</p>

7. Oso kirolzalea, mendizalea batez ere

- **Erref:** ORD-042/007
- **Iraupena:** 0:01:42. **Hasi:** 00:16:18. **Bukatu:** 00:18:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Beste kirol batzuk

Laburpena:

Oso kirolzalea izan da. Ikustea zein praktikatzea gustatu zaio. Mendian asko

ibili da. Korrikalari ona izan zitekeen. Aralar buruz daki. Txindoki hiru aldeetatik igo du.

8. Aralarretik buelta nork lehenago egin apustua

- **Erref:** ORD-042/009
- **Iraupena:** 0:01:10. **Hasi:** 00:18:24. **Bukatu:** 00:19:34
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Herri-kirolak

Laburpena:

Bi gizonen artean apustua egon zen Aralarreko San Migeletik buelta nork lehenago egin. Bata bide normaletik joan zen eta bestea zeharka. Berak ere egin zuen aproba.

9. Ahizpa txikia gaixotu modu arraroan

- **Erref:** ORD-042/012
- **Iraupena:** 0:01:49. **Hasi:** 00:22:38. **Bukatu:** 00:24:27
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Gaixotasunak

Laburpena:

Ama Erromara joatekoa zenean bidaiara Alaba txikiak esaten zion ez joateko, bestela hil egingo zela eta. Itzuli zenean, alaba gaixotuta zegoen eta ez zen sekula bere onera etorri.

10. Ez zuten fabrikan hartu emakumea zelako

- **Erref:** ORD-042/014
- **Iraupena:** 0:01:47. **Hasi:** 00:26:47. **Bukatu:** 00:28:34
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Emakumeak lan-munduan (etxetik kanpo)

Laburpena:

Drogeria baten egin zuen lan garai batean. CAFen gustura sartuko zen, baina tailerrean. Indar-en ere eskatu zuen lana, baina emakumea zelako ez zioten lanik eman.

11. Abertzaleen gorabeherak eta sozialistak boterean

- **Erref:** ORD-042/018
- **Iraupena:** 0:03:06. **Hasi:** 00:34:22. **Bukatu:** 00:37:28
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra aurrea » 1931-1936: II. Errepublika
- Politika » Jarrera politikoak » Abertzaleak

- Politika » Jarrera politikoak » Karlismoa, liberalismoa
- Politika » Jarrera politikoak » Errepublikanoak

Laburpena:

Errepublikanoak jende jatorra ei ziren. Libertate apur bat izan zuten errepublika garaian. Eurak PNVkoak ziren. Gero ETA etorri zenean harekin egin zuten bat. Gero gaizki hasi ziren, eta hori izan omen da penagarria. Dena dela, oso gogorra izan da berarentzat sozialistak Jaurlaritzaren jabe egitea.

12. Karlistak eta abertzaleak familian

- **Erref:** ORD-042/019
- **Iraupena:** 0:03:14. **Hasi:** 00:37:28. **Bukatu:** 00:40:42
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Jarrera politikoak » Abertzaleak
- Politika » Jarrera politikoak » Karlismoa, liberalismoa
- Politika » Jarrera politikoak » Errepublikanoak

Laburpena:

Ondo konpontzen ziren jeltzaleak errepublikanoekin. Karlistekin, berriz, gaizki. Oso gogorrak ei ziren. Aita karlista zen, ama abertzalea. Oso sartuta egon ziren politikan jeltzaleekin.

13. Antzerkia gerra aurrean

- **Erref:** ORD-042/020
- **Iraupena:** 0:02:54. **Hasi:** 00:40:42. **Bukatu:** 00:43:36
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Antzerkia
- Politika » Gerra aurrea » 1931-1936: II. Errepublika

Laburpena:

Karlistak oso onak ei ziren antzerkia egiten eta errepublikanoak ere bai. Eurek ere egiten zuten, baina xumeagoak ziren. Errepublikanoek erdaraz egiten zuten eta eurak euskaraz. Karlistak bietara, baina erdaraz gehiago. Abestu ere egiten zuten.

14. Azpeitira ihesi gerra denboran

- **Erref:** ORD-042/024
- **Iraupena:** 0:03:14. **Hasi:** 00:52:22. **Bukatu:** 00:55:36
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ihes egin beharra

Laburpena:

Azpeitian egon ziren gerra denboran. Komunistekin auto batean joan ziren, arrisku handiak hartuz. Gero Azpeitian ondo egon ziren, aita oso ezaguna baitzen herrian.

15. Zapata berrien bila, bizitza arriskatuz

- **Erref:** ORD-042/025
- **Iraupena:** 0:02:22. **Hasi:** 00:55:36. **Bukatu:** 00:57:58
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:

Tiroka ari ziren kalean. Soldaduak Ordizitik ihes egitekotan zeudenean, Elu etxera itzuli zen zapata berrien bila; ez zuten jo, baina leihoan zegoen bere lagun bat hil zuten. Ez da sekula beldurtia izan.

16. Errizino-olioa eta ilea moztu zigor gisa

- **Erref:** ORD-042/026
- **Iraupena:** 0:02:32. **Hasi:** 00:57:58. **Bukatu:** 01:00:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:

<p>Errizino-olioa edanaraztea eta ilea mozteak izan ohi zen emakumeen aurkako zigorra. Jende asko fusilatu zuten, gehiago Beasainen Ordizian baino. Tartean bere bi lagun, Eli Gallastegiren jarraitzaileak.</p>

17. Elizkoiak izateak eta aita karlista izateak salbatu zituen

- **Erref:** ORD-042/028
- **Iraupena:** 0:02:08. **Hasi:** 01:02:00. **Bukatu:** 01:04:08
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:

Komandantziara aurkeztu behar izan zuten Ordizian. Baina aita karlista zutenez, eta dentista, ez ziren hain gogorrak izan eurekin. Gainera, elizkoiak ziren, beren lagun karlistak bezalaxe, eta horrek ere lagundu zien.

18. Ilea moztu ziotenean, inpresioarekin hil zen neskaren kasua

- **Erref:** ORD-042/029
- **Iraupena:** 0:02:10. **Hasi:** 01:04:08. **Bukatu:** 01:06:18
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:

Eluren hainbat laguni moztu zioten ilea. Horietako bat hil egin zen inpresioarekin. Neska zoragarria eta abertzalea ei zen. Berak ez omen zuen hartuko olio inondik ere.

19. Ezin du eraman lehendakari sozialista bat izatea

- **Erref:** ORD-042/032
- **Iraupena:** 0:02:38. **Hasi:** 01:19:22. **Bukatu:** 01:22:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Bestelako kontuak » Gaur egungo kontuak

Laburpena:

Zerbait barkatzen zaila egiten bazaio, politikoei lehendakari sozialista bat onartzea izan da. Alderdia lehenesten omen da aberriaren aurrean. Gizonak ez dira fidatzekoak. Eta-ren alde lana egin da baina hilketekin hasi zenean egin utzi zion.

20. Klandestinitatean paperak mugitzen

- **Erref:** ORD-042/033
- **Iraupena:** 0:01:15. **Hasi:** 01:22:00. **Bukatu:** 01:23:15
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Politika eta Franco

Laburpena:

Paperak hona eta hara eramaten egin zuen lan klandestinitatean ETaren alde. Mendira asko joaten ziren zeregin horretarako. Arriskuan sarri ibiltzen ziren.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-07-14

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkarte
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com